

#271B&f170y3X

Notat

FC/LVP

30. november 2005

Vores sag

05- 4018 - 140

Bilag 3

Orientering om nyt på museskadeområdet.

1. Drøftelse af karpaltunnelsyndrom som museskade afsluttet

Erhvervssygdomsudvalget har efter en grundig udredning af området på et møde den 29. november 2005 afsluttet den principielle drøftelse af, om sygdommen karpaltunnelsyndrom kan opstå som følge af computerarbejde.

Der var på mødet enighed om, at der ikke findes tilstrækkelig medicinsk dokumentation, der kan begrunde, at karpaltunnelsyndrom forårsaget af computerarbejde med anvendelse af mus og/eller tastatur kan optages på fortegnelserne over erhvervssygdomme.

Arbejdsskadestyrelsen og Erhvervssygdomsudvalget vil dog fortsat følge området nøje og holdningen er, at der i fremtiden godt kan vise sig at være ganske særlige tilfælde med en ekstraordinær belastning ved museanvendelse, der kan danne grundlag for anerkendelse som følge af arbejdets særlige art, selv om den lægelige dokumentation på området er meget spinkel.

Arbejdsskadestyrelsen og Erhvervssygdomsudvalget vil på endnu et møde i april 2006 drøfte mulige sammenhænge mellem computerarbejde og andre sygdomme i det øvre bevægeapparat, herunder nakke-skuldersmerter og sygdomme i skulderen, albuen og hånden.

2. Udredning bestilt af Arbejdsskadestyrelsen som beslutningsgrundlag

Udvalgets aktuelle drøftelse af årsagssammenhængen mellem karpaltunnelsyndrom og computerarbejde fandt sted i forlængelse af en række tidligere drøftelser af museskadeområdet, senest på møder i august 2004 og i januar 2005.

Drøftelserne i 2004 og 2005 var et led i udvalgets arbejde med atudarbejde en ny fortegnelse over erhvervssygdomme, der trådte i kraft 1. januar 2005 som del af den samlede arbejdsskadereform, og et led i en mere bred principiel drøftelse af computerskader.

Udvalget gennemgik dengang den nyeste medicinske litteratur på området for at vurdere, om der var tilstrækkelig medicinsk dokumentation for en sammenhæng mellem forskellige sygdomme i det øvre bevægeapparat og

påvirkningerne ved computerarbejde til at optage computerskader på den nye og eventuelt også den gamle fortegnelse. Alternativt om der eventuelt var grundlag for at anerkende computerskader efter lovens bestemmelser om arbejdets særlige art.

Udvalget indstillede efter de to møder til Arbejdsskadestyrelsen, at sygdomme i hånd, underarm, albue, skulder og nakke efter computerarbejde ud fra den eksisterende viden på området fortsat ikke opfyldte betingelserne for at blive optaget på fortegnelserne over erhvervsygdomme.

Drøftelserne viste imidlertid et behov for yderligere videnskabelig udredning af de forskningsmæssige resultater på computerområdet, herunder særligt af, om der var en øget risiko for at udvikle sygdomme efter intensivt og eventuelt langvarigt arbejde med mus og/eller tastatur.

Udvalget udsatte derfor den videre behandling af en række sager om mere intensivt computerarbejde, til der forelå nye udredninger, der sammenfattede de forskningsmæssige resultater på området.

Arbejdsskadestyrelsen tog på baggrund af de to møder initiativ til udarbejdelse af 2 videnskabelige referencedokumenter (udredninger i form af litteraturgennemgange) om computerarbejde, der skulle medvirke til at blottlægge mulige årsagssammenhænge på området.

De to udredninger blev bestilt hos Dansk Arbejds- og Miljømedicinsk Selskabs (DASAM) videnskabelige komité, og skulle omhandle:

- Karpaltunnelsyndrom efter arbejde med pc-mus/tastatur
- Andre øvre bevægeapparatsygdomme efter arbejde med pc-mus/tastatur

Arbejdsskadestyrelsen modtog i oktober 2005 det første referencedokument, som omhandler årsagssammenhænge mellem karpaltunnelsyndrom og computerarbejde.

Dokumentet er udarbejdet af overlæge, ph.d. Jane Frølund Thomsen fra Arbejdsmedicinsk Klinik i Glostrup, som på udvalgets møde den 29. november 2005 fremlagde udredningens resultater og konklusioner for udvalget.

I udredningen konkluderes det, at der er utilstrækkelig (insufficient) medicinsk dokumentation for, at computerarbejde med mus og tastatur kan være årsagen til karpaltunnelsyndrom.

Udredningen omfatter en gennemgang af cirka 800 studier. Den har herefter taget udgangspunkt i fem udvalgte studier, hvor sammenhængen mellem karpaltunnelsyndrom og computerarbejde behandles. Udredningen påpeger, at undersøgelserne på området er meget forskelligartede, herunder at der er tale om undersøgelsesdesign og resultater, der ikke er umiddelbart sammenlignelige.

Udredningen er blevet uafhængigt bedømt af 2 særligt sagkyndige reviewere, professor Fred Gerr, University of Iowa, USA og docent overlæge Isam Atroshi, Ortopediska Klinikken Hässleholm-Kristianstad. Den videnskabelige

komite og reviewerne har tiltrådt rapportens konklusioner og de præmisser, der ligger til grund herfor.

s. 3/3

3. Også andre forskningsmæssige resultater bag beslutningen

Udover udredningen om karpaltunnelsyndrom og indlægget fra Jane Frølund Thomsen har udvalget på de to tidligere møder haft indlæg fra andre forskere på computerskadeområdet. Dertil er en større mængde medicinsk litteratur om computerskader blevet gennemgået forud for drøftelserne, herunder resultaterne af den store danske NUDATA-undersøgelse 2000-2003, der blev foretaget i et samarbejde mellem flere arbejdsmedicinske klinikker og omfattede et meget stort antal computerbrugere.

Efter drøftelserne er der i udvalget bred enighed om, at forskningen ikke for nuværende peger på en generel sandsynlig sammenhæng mellem computerarbejde og udvikling af karpaltunnelsyndrom.

Heri er blandt andet indgået, at forekomsten af endeligt påvist karpaltunnelsyndrom efter computerarbejde i det store og hele ligger på niveau med forekomsten i befolkningen som helhed.

Forskningen peger også på, at der hyppigt opstår forbigående smertegener i armen eller hånden hos folk med computerarbejde, men at der i hovedparten af tilfældene ikke kan stilles diagnosen karpaltunnelsyndrom ved en lægeli-ge undersøgelse.

Forskningen viser, at de oplevede smertegener kan opstå selv efter meget beskedne udsættelser for computeranvendelse, uden at der kan identificeres en relevant årsagsmekanisme mellem generne og belastningen ved anvendelse af mus eller tastatur. Computerarbejde er ensidigt gentaget arbejde for hånden og fingrene, men kræver meget beskeden kraftudfoldelse og indebærer normalt kun i meget beskedent omfang akavede arbejdsstillinger for hånden.

Udvalget vil på et nyt møde i april 2006 drøfte sammenhængen mellem mere generelle smertetilstande og andre sygdomme i det øvre bevægeapparat og computerarbejde, når den næste udredning foreligger.

Udvalget udtrykte i forbindelse med drøftelsen af karpaltunnelsyndrom stor tilfredshed med beslutningsgrundlaget, herunder i særdeleshed den nye udredning, der har en meget høj videnskabelig kvalitet.

Udredningen er den første af foreløbigt 4 referencedokumenter, som Arbejdsskadestyrelsen har bestilt for at fremme viden om bestemte årsagssammenhænge på erhvervssygdomsområdet.

Arbejdsskadestyrelsen forventer, at der også fremover vil blive udarbejdet udredninger om mulige erhvervssygdomme, da der fra 2006 via Arbejdsmiljøforskningsfonden er åbnet mulighed for at få finansieret denne form for udredninger til brug for løbende opdatering af fortegnelsen om erhvervssygdomme.